

1. Globaal

1.5 REFERENTIEKADER

Gehanteerde referentiekaders

- Ander BKD: BK-0089 - Procesoperator kleding, confectie en meubelstoffering prototypes, 29 november 2013
- Ander BKD: BK-0137 - Operator retouche kleding- en confectieartikelen, 5 december 2014
- Competent-fiche (SERV): H240201 Stikster (m/v), 24 september 2012
- Competent-fiche (SERV): D120701 Kledingretoucheur (m/v), 24 september 2012
- Beroeps(competentie)profiel: Confectiestikster (SERV, in samenwerking met IVOC - juli 2004)
- Andere: Standaard ervaringsbewijs stikster (november 2006)

Relatie tot het referentiekader

Alle basisactiviteiten uit het beroepskwalificatiedossier 'procesoperator kleding, confectie en meubelstoffering prototypes' werden overgenomen. Deze basisactiviteiten werden aangevuld met activiteiten specifiek voor de beroepsuitoefening van de operator raam- en woningdecoratie. Hiervoor werd gesteund op de andere referentiekaders en de input aangeleverd door de arbeidsmarktactoren.

2. Activiteiten

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Basisactiviteiten

- Voorziet de werkpost van te verwerken/bewerken producten, het gereedschap en de hulpgoederen (H240201 Id23274-c)
 - Leest de productieorder en/of technische fiche
 - Leest codes en symbolen
 - Beoordeelt de te verwerken/bewerken producten
 - Beoordeelt de netheid van de werkpost
- Monteert gereedschap, stelt de machine/apparatuur in of selecteert het programma (H240201 Id15927-c, H241101 Id17189-c/19695-c)
 - Zet de machine/apparatuur aan en uit
 - Plaatst indien nodig hulpstukken op de machine/apparatuur
 - Controleert de werking van de machine/apparatuur
 - Stelt parameters manueel of computergestuurd in
- Plaatst de te verwerken/bewerken producten volgens de specificaties van de technische fiche of instructies (H240201 Id16526-c)

- Verwerkt/bewerkt de producten volgens de specificaties van de technische fiche of instructies (H240201 Id23590-c)
 - Gebruikt de meest geschikte machine bij de verwerking/bewerking
 - Controleert de eigen bewerkingen
- Registreert de gegevens van de activiteiten (aantal stukken, ...) (H240201 Id25922-c, H241101 Id25900-c)
 - Houdt gegevens bij over het verloop van de productie (tijdstip, aantal stukken,...)
 - Houdt gegevens bij over het gebruik van materiaal
- Voert preventief of curatief basisonderhoud van machines/apparaten uit (H240201 Id18027-c)
 - Houdt zich aan het onderhoudsplan en -richtlijnen
 - Vervangt onderdelen
- Organiseert zijn werkplek veilig, ordelijk en milieubewust (co 01675)
 - Sorteert afval volgens de richtlijnen
 - Houdt de werkplek schoon
 - Bergt de eigen gereedschappen en hulpmiddelen op
 - Respecteert de veiligheids- en milieuvoorschriften
 - Neemt een goede ergonomische houding aan
 - Leeft de veiligheidsnormen na bij het instellen en bedienen van de machines/gereedschappen

Specifieke activiteiten

- Controleert de uitvoerbaarheid van het order (H241101 Id17859-c)
 - Maakt, indien nodig, de berekeningen van de benodigde stof in functie van het rapport van de stof
 - Noteert en geeft, indien nodig, de berekende gegevens door aan de administratie voor de bestelling
 - Toetst het model af aan de specifieke verwerkingseigenschappen van de stof en de draadrichting
 - Houdt de gegevens over het gebruik van materiaal en de werkuren bij
 - Stelt zich een ontwerp driedimensioneel voor
 - Legt de onderdelen van het patroon of de uittekening op de stof
- Doet de nodige berekening in functie van de technische uitvoering (co 01676)
 - Voert meetkundige berekeningen uit
- Bepaalt welke benodigdheden of materialen nodig zijn voor de realisatie van het artikel (gordijnen, overgordijnen, bedspreien, tafellinnen,...) op basis van het order en de technische beschrijvingen (H241101 Id13032-c)
 - Leest het order en de technische beschrijvingen
 - Controleert de stof op weeffouten
 - Strijkt, indien nodig, de stof om krimp te voorkomen
 - Neemt afmetingen
- Snijdt de benodigde onderdelen voor de uitvoering van het order (co 01677)
 - Maakt een intekening of een snijplan met een minimum verlies aan grondstoffen

- Controleert de goede werking van het snijgereedschap
- Knipt manueel met een schaar en alle mogelijke handsnijapparatuur
- Brengt markeringen aan op de te verwerken/bewerken stof (co 01678)
 - Meet zeer nauwkeurig de stiklijnen, plooilijnen en/of plaats van de aan te brengen accessoires
 - Brengt een lint aan
- Maakt de te verwerken onderdelen klaar voor verwerking (H240201 Id16526-c, H241101 Id16638-c)
 - Brengt, indien nodig, kleefvoering aan
 - Positioneert de onderdelen ten opzichte van elkaar (met en zonder specificaties van de fiche)
 - Gebruikt de gepaste confectietechnieken
- Maakt de machine startklaar (H240201 Id15927-c, H241101 Id17189-c)
 - Bedraadt de machine
 - Kiest het juiste naaldtype in functie van de te verwerken/bewerken stof
 - Stelt de draadspanning af
 - Meet het aantal steken per cm
 - Controleert de draadafsnijder
 - Controleert de aanwezigheid van een spoel op de machine
 - Kiest een stikbewerking uit een keuzemenu op de productiemachine
 - Regelt de persvoetdruk
- Verwerkt de gesneden stukken (H240201 Id23590-c, H241101 Id15790-c)
 - Stikt in alle bewerkingen
 - Voert tussenstrijk uit
 - Bedient alle industriële machines
 - Bedient stikautomaten
 - Controleert de kwaliteit van eigen bewerkingen
 - Voert, indien nodig, de nodige aanpassingen/verbeteringen door
 - Zet ringen, haken, trenzen, knopen en drukknopen,... aan
 - Knipt draadjes af
 - Strijkt het afgewerkte product
 - Hangt, indien nodig, het artikel op
- Voert een controle uit op de verwerkte stukken (H241101 Id4519-c)
 - Controleert het gestikte model op kwaliteit en maten
 - Toetst het model af aan de verwachtingen van de klant
- Maakt het artikel verzendklaar (co 01679)
 - Pakt het artikel in volgens het order
- Onderhoudt de machine (H240201 Id18027-c)
 - Vervangt naalden en spoelen
 - Herstelt de draadspanning en draadbreuken
 - Herstelt de druk van de persvoet
 - Verwijdert stofrestjes onder de naaldplaat
 - Controleert op regelmatige basis het oliepeil van de machine

2.2 DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

Generiek

- Basiskennis van hygiëne-, veiligheids- en milieuvoorschriften
- Basiskennis van kwaliteitsnormen
- Basiskennis van rapporteringsmogelijkheden
- Basiskennis van werkpostorganisatie
- Basiskennis van werking en bediening van de machine
- Kennis van kenmerken van weefsels en textielmaterialen
- Kennis van productietechnieken kleding en confectie
- Kennis van verwerkingsmogelijkheden van textielmaterialen
- Kennis van het productieproces

Specifiek

- Basiskennis van onderhoud van de stikmachine
- Kennis van kenmerken van garen
- Kennis van machinale stiktechnieken
- Kennis van verschillende modellen voor raam- en woningdecoratie
- Kennis van assemblage- en montagetechnieken voor raam- en woningdecoratie
- Kennis van stik- en snijgereedschap

Cognitieve vaardigheden

Generiek

- Het kunnen lezen van de productieorder en/of technische fiche
- Het kunnen lezen van codes en symbolen
- Het kunnen beoordelen van de te verwerken/bewerken onderdelen en hulpgoederen
- Het kunnen manueel of computergestuurd instellen van parameters
- Het kunnen naleven van de veiligheidsnormen bij het instellen en bedienen van de machines/gereedschappen
- Het kunnen gebruiken van meest geschikte machine bij de verwerking/bewerking
- Het kunnen bijhouden van gegevens over het verloop van de productie (tijdstip, aantal stukken,...)
- Het kunnen bijhouden van gegevens over het gebruik van materiaal
- Het zich kunnen houden aan het onderhoudsplan en -richtlijnen
- Het kunnen beoordelen van de netheid van de werkpost
- Het kunnen controleren van de werking van de machine/apparatuur
- Het kunnen vervangen van onderdelen
- Het kunnen sorteren van afval volgens de richtlijnen
- Het kunnen controleren van eigen bewerkingen
- Het kunnen respecteren van de veiligheids- en milieuvoorschriften

Specifiek

- Het kunnen regelen van de persvoetdruk
- Het, indien nodig, kunnen maken van berekeningen van de benodigde stof in functie van de rapport van de stof
- Het, indien nodig, kunnen noteren van de berekende gegevens en doorgeven aan de administratie voor de bestelling
- Het kunnen aftoetsen van het model aan de specifieke verwerkingseigenschappen van de stof en de draadrichting
- Het kunnen bijhouden van de gegevens over het gebruik van materiaal en de werkuren
- Het kunnen uitvoeren van meetkundige berekeningen
- Het zeer nauwkeurig kunnen meten van de stiklijnen, plooilijnen en/of plaats van de aan te brengen accessoires
- Het kunnen controleren van een goede werking van het snijgereedschap
- Het kunnen manueel knippen met een schaar en alle mogelijke handsnijapparatuur
- Het kunnen controleren van de draadafsnijder
- Het kunnen kiezen van een stikbewerking uit een keuzemenu op de productiemachine
- Het kunnen positioneren van de onderdelen ten opzichte van elkaar (met en zonder specificaties van de fiche)
- Het kunnen controleren van het gestikte model op kwaliteit en maten
- Het kunnen afstellen van de draadspanning
- Het kunnen herstellen van de draadspanning en draadbreken
- Het op regelmatige basis kunnen controleren van het oliepeil van de machine
- Het kunnen meten van het aantal steken per cm
- Het kunnen herstellen van de druk van de persvoet
- Het kunnen voorstellen van het driedimensioneel ontwerp
- Het kunnen lezen van het order en technische beschrijvingen
- Het kunnen controleren van de stof op weeffouten
- Het kunnen indien nodig strijken van de stof om krimp te voorkomen
- Het kunnen maken van een intekening of een snijplanning met een minimum verlies aan grondstoffen
- Het kunnen gebruiken van de gepaste confectietechnieken
- Het kunnen occasioneel strijken van het afgewerkte product
- Het kunnen controleren van de kwaliteit van eigen bewerkingen
- Het kunnen aftoetsen van het model aan de verwachtingen van de klant

Probleemoplossende vaardigheden

Generiek

- Het kunnen onderkennen van eenvoudige stoornissen en fouten van de machine
- Het kunnen voorkomen van productieonderbrekingen en opstoppen
- Het kunnen ondersteunen van medewerkers in probleemsituaties

Motorische vaardigheden

Generiek

- Het indien nodig kunnen plaatsen van hulpstukken op de machine
- Het kunnen schoonhouden van de werkplek

- Het kunnen opbergen van de eigen gereedschappen en hulpmiddelen
- Het kunnen aan- en uitzetten van de machine/apparatuur
- Het kunnen aannemen van een goede ergonomische houding

Specifiek

- Het kunnen stikken in alle bewerkingen
- Het indien nodig kunnen doorvoeren van de nodige aanpassingen/verbeteringen
- Het kunnen bedraden van de machine
- Het kunnen uitvoeren van een (occasionele) tussenstrijk
- Het kunnen bedienen van alle industriële machines voor kleding, confectie en meubelstoffering
- Het kunnen bedienen van stikautomaten
- Het kunnen verwijderen van stofrestjes onder de naaldplaat
- Het kunnen aanzetten van ringen, haken, knopen en drukknopen...
- Het kunnen afknippen van draadjes
- Het kunnen vervangen van naalden en spoelen
- Het kunnen controleren van de aanwezigheid van een spoel op de machine
- Het kunnen leggen van onderdelen van het patroon of de uittekening op de stof
- Het kunnen nemen van afmetingen
- Het indien nodig kunnen aanbrengen van kleefvoering
- Het kunnen aanbrengen van een lint
- Het kunnen kiezen van het juiste naaldtype in functie van de te verwerken/bewerken stof
- Het, indien nodig, kunnen ophangen van het artikel
- Het kunnen inpakken van het artikel volgens het order

Omgevingscontext

- Het beroep wordt uitgeoefend in fabrieken voor het produceren van artikelen in raam- en woningdecoratie.
- De beroepsuitoefening varieert naargelang de grootte en de automatiseringsgraad van de onderneming.
- Het beroep wordt uitgeoefend tijdens de dag meestal tijdens de werkweek.
- De werkdruk is afhankelijk van de gemaakte afspraken.
- De werkopdrachten verlopen volgens een planning waaraan de operator zich dient te houden en kan indien nodig prioriteiten stellen binnen zijn eigen opdracht.
- De uitoefening van het beroep vraagt een zekere leergierigheid, flexibiliteit en creativiteit.
- Het beroep kan alleen of in teamverband uitgeoefend worden.
- De beroepsuitoefening is gebonden aan normen en reglementering inzake veiligheid, gezondheid, hygiëne, welzijn, milieu en vestiging.

Handelingscontext

- Efficiënt, kwaliteitsvol en klantgericht handelen in alle omstandigheden.
- De operator dient tijdens de uitvoering van de opdracht nauwgezet/zorgvuldig te werken en aandachtig zijn voor verschillende elementen - waaronder de wensen van de

kant, de vereisten/kenmerken van de techniek, materieel en producten en de hygiëne- en veiligheidsregels - in functie van het welslagen van de opdracht.

- Lost problemen op of meldt het probleem aan de leidinggevende.
- Zorgvuldig, economisch en ecologisch omgaan met producten en materieel.
- De beroepsbeoefenaar moet zijn werkplek steeds schoonhouden en steeds zijn eigen gereedschappen en hulpmiddelen opbergen.

Autonomie

Is zelfstandig in

- het voorbereiden, uitvoeren en controleren van de uit te voeren opdracht
- het zoeken naar de meest optimale uitvoeringsmodaliteit
- het bijhouden van klantenfiches/gegevens van de uitgevoerde opdracht
- het zelf oplossen van problemen en onregelmatigheden
- het melden van problemen aan de verantwoordelijke indien deze niet zelf op te lossen zijn.

Is gebonden aan

- de geldende regels en procedures van de organisatie
- veiligheids-, hygiëne-, gezondheids- en milieureglementering
- de vraag en wensen van de klant en de haalbaarheidsgraad van de uit te voeren opdracht
- aan mondelinge en schriftelijke instructies van de leidinggevende
- de planning

Doet beroep op

- de leidinggevende/de verantwoordelijke bij moeilijk in te schatten situaties
- het team/collega's in geval er nood is aan feedback

Verantwoordelijkheid

- Het voorzien van de werkpost van te verwerken/bewerken producten, het gereedschap en de hulpgoederen
- Het monteren van gereedschap, instellen van de machine/apparatuur of selecteren het programma
- Het plaatsen van de te verwerken/bewerken producten volgens de specificaties van de technische fiche of instructies
- Het verwerken/bewerken van de producten volgens de specificaties van de technische fiche of instructies
- Het registreren de gegevens van de activiteiten (aantal stukken, ...)
- Het uitvoeren preventief of curatief basisonderhoud van machines/apparaten
- Het organiseren van zijn werkplek veilig, ordelijk en milieubewust
- Het controleren van de uitvoerbaarheid van het order
- Het doen van de nodige berekening in functie van de technische uitvoering
- Het bepalen van welke benodigdheden of materialen nodig zijn voor de realisatie van het artikel (gordijnen, overgordijnen, bedspreien, tafellinnen...) op basis van het order en de technische beschrijvingen
- Het snijden van de benodigde onderdelen voor de uitvoering van het order

- Het aanbrengen van markeringen op de te verwerken/bewerken stof
- Het klaarmaken van de te verwerken onderdelen voor verwerking
- Het startklaar maken van de machine
- Het verwerken van de gesneden stukken
- Het uitvoeren van een controle op de verwerkte stukken
- Het verzendklaar maken van het artikel
- Het onderhouden van de machine

2.3 ATTESTEN

Wettelijke attesten

Geen vereisten.

Vereiste attesten

Er zijn geen attesten vereist.

Instapvoorwaarden

Geen vereisten.

3. Arbeidsmarktrelevantie / maatschappelijke relevantie

3.1 ARBEIDSMARKTRELEVANTIE

Tewerkstelling

Evolutie van het aantal arbeidsplaatsen in de textiel- en kledingindustrie

	2007	2008	2009	2010	2011
<i>Textielarbeiders</i>	24.418	23.633	20.492	18.657	17.919
<i>Confectiearbeiders</i>	10.923	10.439	9.695	9.146	8.799
<i>Wasserijarbeiders</i>	7.413	7.380	7.133	6.915	6.767
<i>Bedienden uit de confectiesector</i>	5.861	5.851	5.639	5.417	5.412
<i>Bedienden uit de textielsector</i>	5.740	5.661	5.081	4.664	4.618
<i>Lederbewerders</i>	1.340	1.326	1.285	1.280	1.306
<i>Lompen</i>	762	801	956	833	925
<i>Kleermakers & naaisters</i>	88	97	85	94	92
<i>Bontbewerders</i>	98	89	76	71	71
TOTAAL	56.643	55.277	50.442	47.077	45.909
<i>Pro memorie</i>					
<i>Zelfstandige kleinhandel</i>	86.500	88.589	88.621	89.326	91.519
<i>Grote kleinhandelzaken en warenhuizen</i>	53.803	55.951	56.452	57.874	58.409

Bron: RSZ-statistieken op basis van de multifunctionele aangifte (november 2011)

www.rsz.fgov.be/nl/content/statistics/webstatistics/cpemployment.html

Vacatures

Onderstaande gegevens zijn gebaseerd op cijfermateriaal VDAB (2012)

I. Aantal vacatures (in het 'normaal economisch circuit zonder uitzendopdrachten' en indien beschikbaar het aantal vacatures voor uitzendopdrachten) en aandeel in de sector

i. Spreiding over de betrokken sectoren

Deze tabel geeft een beeld van de vacatures (ontvangen en openstaand) van volgende kleding en confectie-beroepen in 2012: AMI-beroepencodes 71107 Retoucheuse kleding (pompwerker) en 71190 Helper kleermaker – retoucheur

Ontvangen vacatures		Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiter Vlaanderen	TOTAAL	Openstaande vacatures
NEC zonder uitzendopdr.	03. Textiel, kleding en schoeisel	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	4	3
	14. Groot- en kleinhandel	4	1	1	1	1	0	1	0	2	2	0	0	2	2	17	4
	19. Zakelijke dienstverlening	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	20. Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	21. Diensten aan personen	0	1	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	
	22. Ontspanning, cultuur en sport	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	
	26. Maatschappelijke dienstverlening	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	
TOTAAL		4	2	4	6	1	0	2	1	2	4	0	0	2	2	30	8

ii. Aantal openstaande vacatures (aantal, evolutie, spreiding)

- Openstaande vacatures (aantal, evolutie)

Jaartal	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
NEC zonder uitzendopdr.	5	5	6	18	10	6	8	7	11	13	6	8
Uitzendopdr.	0	0	0	0	3	2	1	6	7	4	4	2
TOTAAL	5	5	6	18	13	8	9	13	18	17	10	10

- Openstaande vacatures (aantal, spreiding) in 2012

Regio	Antwerpen-Boom	Turnhout	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Gent	Buiten Vlaanderen
NEC zonder uitzendopdr.	1	1	2	2	1	8
Uitzendopdr.	0	0	1	1	0	0

II. Evolutie van het aantal ontvangen vacatures (in de tijd)

Jaartal	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
NEC zonder uitzendopdr.	35	48	30	65	40	33	52	48	58	44	45	30
Uitzendopdr.	0	1	0	43	62	24	50	74	62	39	31	44
TOTAAL	35	49	30	108	102	57	102	122	120	83	76	74

III. Spreiding aantal ontvangen vacatures per provincie en /of regio in 2012

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen
NEC zonder uitzendopdr.	4	2	4	6	1	0	2	1	2	4	0	0	2	2
Uitzendopdr.	4	2	4	6	1	0	2	1	2	4	0	0	2	2
TOTAAL	5	3	5	6	1	3	15	11	9	6	0	0	6	4

IV. Aantal niet werkende werkzoekenden

Beroep	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St.Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	TOTAAL
TOTAAL	114	26	26	19	34	15	27	16	18	37	22	55	32	441

V. Knelpuntberoep i. Zo ja, duiding oorzaak (kwantitatief/kwalitatief)

Dit beroep behoort niet tot de knelpuntberoepen.

4. Samenhang

Binnen de kleding- en confectiesector is overstappen en doorgroeien naar andere beroepen mogelijk mits het verwerven van bijkomende competenties. Op die manier kan de operator raam- en woningdecoratie doorgroeien naar de procesoperator kleding- confectieartikelen en meubelstoffering prototypes.

Verticale mobiliteit	Horizontale mobiliteit	
ontwerper kleding- confectieartikelen		
productieverantwoordelijke kleding- confectieartikelen		
ontwikkelaar patronen kleding- confectieartikelen		
procesoperator kleding- confectieartikelen en meubelstoffering prototypes		
operator retouche kleding- en confectieartikelen		operator raam- en woningdecoratie
operator productielijn kleding- confectieartikelen	- operator snijafdeling kleding- en confectieartikelen - operator strijkafdeling kleding- en confectieartikelen	
medewerker productielijn kleding- confectieartikelen		

5. Updates

Duurzaam	Relatief duurzaam	Beperkt duurzaam
☒	☐	☐

Het beroepskwalificatiedossier van operator raam- en woningdecoratie is vrij duurzaam. De ontwikkelingen binnen deze sector zijn moeilijk voorspelbaar omdat de sector kleding en confectie het laatste decennium sterk evolueert en er permanent verschuivingen vast te stellen zijn. Toch kennen we dit dossier een status van vrij duurzaam toe omdat de competenties generiek beschreven werden.